

BISBAT D'URGELL

VII^a SETMANA DE LA BÍBLIA

22 al 28 de gener de 2023

***«Us anunciem allò
que hem vist i sentit» (I Jn 1,3)***

Salm responsorial

El tercer diumenge del temps de durant l'any, enguany el dia 22 de gener, l'Església celebra el Diumenge de la Paraula, instituït pel papa Francesc l'any 2016. Vol ser una diada acció de gràcies, de reflexió i de divulgació de la Paraula de Déu.

Enguany porta per lema: ***“Us anunciem allò que hem vist i sentit”*** (I Jn 1,3).

A propòsit de la celebració del Diumenge de la Paraula, el Papa Francesc escriu:

“El dia dedicat a la Bíblia no ha de ser “un cop a l'any”, sinó “un cop per tot l'any”, perquè ens urgeix familiaritzar-nos amb la Sagrada Escripura. Altrament, el nostre cor resta fred i el ulls romanen aclucats, davant les incomptables formes de ceguera que patim”.

Coincidint amb aquesta jornada, per iniciativa de la Conferència Episcopal Tarraconense, les diòcesis amb seu a Catalunya celebren, del 22 al 28 de gener, la VII^a Setmana de la Bíblia, en la qual s'organitzen activitats a les parròquies i comunitats per

- enfortir la presència del text bíblic,
- refermar l'adhesió cordial a la Paraula i
- mostrar els tresors continguts en el text revelat.

Les entitats organitzadores: Associació Bíblica de Catalunya, Abadia de Montserrat, Centre de Pastoral Litúrgica, Editorial Claret, Ràdio Estel-Catalunya Cristiana promouen diverses activitats a nivell interdiocesà.

Com a petita aportació a la Setmana de la Bíblia oferim aquest breu comentari al Salm Responsorial de la missa dels dies d'aquesta setmana.

Mn. Ramon Sàrries,
gener 2023

DIUMENGE, DIA 22 DE GENER

Diumenge tercer durant l'any. Cicle A

Salm 26

Avui a l'evangeli iniciem el relat del ministeri apostòlic de Jesús,. Segons l'evangeli de Mateu. En el pensament de l'evangelista comença a fer-se realitat que «*el poble de vivia a les fosques ha vist una gran llum*». Ho llegim en el profeta Isaïes i avui ho recordem en la primera lectura.

La comunitat hi respon amb el salm 26. És una pregària individual de confiança en el Senyor. Una confiança que dóna fortalesa i seguretat.

Els comentaristes parlen de la possibilitat que en l'origen haguessin estat dos salms diferents que s'haurien unificat en un de sol. De fet hi ha dos elements que es repeteixen en les dues parts: la confiança en Déu i la presència dels enemics vençuts als quals no es tem.

Les dues primeres estrofes que llegim avui serien de la primera part de salm. La darrera de la segona part.

La resposta és: **EL SENYOR M'IL·LUMINA I EM SALVA**

Aquesta tornada és una declaració de confiança i seguretat en Déu en qui hom té posada tota la seva vida.

***El Senyor m'il·lumina i em salva,
qui em pot fer por?
El Senyor és el mur que protegeix la meva vida,
qui em pot esfereir?*** (verset 1).

Aquest començament podria tenir una funció de «captatio benevolentiae» del creient davant de Déu.

***Una cosa he demanat al Senyor
i la desitjo amb tota l'ànima:
poder viure a la casa del Senyor
tots els dies de la vida,
per fruit-hi de l'estima del Senyor
i vetllar pel seu temple*** (verset 4).

El desig de «viure a la casa del Senyor» es manifesta també en altres salms (p.e. el 22). Aquí s'accentua el sentiment de fortalesa. Viure en el temple, equival a estar en la presència del Senyor i fruit del seu favor («l'encís del Senyor»).

***N'estic cert, fruité en aquesta vida
de la bondat que em té el Senyor.
Espera en el Senyor.
Sigues valent. Que el teu cor no defalleixi.
Espera en el Senyor*** (versets 13-14).

La tercera estrofa es troba al final del salm.

L'acte de confiança en Déu del principi es repeteix en l'estrofa final: espera gaudir del favor de Déu tota la vida («*en aquesta vida*» en contraposició al país dels morts, en hebreu, “*sheol*”).

Les darreres paraules podem llegir-les com un oracle de salvació adreçat al salmista. Per contra, l'absència de Déu li comportaria aflicció i la mort en vida.

DILLUNS, DIA 23 DE GENER

Festa de Sant Ildefons

Salm 97

Les lectures corresponen al dilluns de la tercera setmana durant l'any. En la primera, llegim de manera semicontinuada, la carta als hebreus. El Crist va ser ofert una sola vegada quan va prendre damunt seu els pecats de tots.

És un salm d'aclamació al Senyor, rei de tot el món. Amb tons universalistes, és un himne a la inauguració de l'ordre just que porta el seguiment de la llei de Déu, que és rei de l'univers. El salm té dos moments: En el primer s'invita a lloar Déu com autor de la salvació. I en el segon, la invitació s'adreça a tots els pobles i a la mateixa naturalesa perquè alabin el rei que ve.

La resposta és: **CANTEU AL SENYOR UN CÀNTIC NOU
HA FET OBRES PRODIGIOSES**

La resposta és el primer verset del salm. El salmista fa una invitació a cantar Deu amb un "càntic nou" que indica una intervenció de Déu en la història del seu poble. Es una fórmula que sovinteja en els salms (p.e. 33; 96; 145.. i a Isaïes)

És un càntic nou, per una obra nova que sols Déu podia fer. L'èmfasi es posa en les obres salvadores que Déu ha obrat en el poble d'Israel, amb la potència de la seva dreta, del seu braç.

***Canteu al Senyor un càntic nou
ha fet obres prodigioses,
la seva dreta i el seu braç sagrat
han sortit victoriosos*** (verset 1).

En aquesta primera estrofa, Israel és l'escenari on Déu revela la seva obra meravellosa. Unes obres que no són celebrades solament en el poble d'Israel sinó en tot el món.

***El Senyor ha revelat la seva ajuda
i tots els pobles contemplen la salvació.
L'ha mogut l'amor que Ell guarda fidelment
a la casa d'Israel*** (verses 2-3).

El paral·lelisme entre «triomf i salvació» és des d'antic: amb el pas del Mar Roig. El triomf de Déu sobre Egipte es converteix en salvació per a Israel. Els salms i Isaïes canten sovint aquesta victòria i en fan el prototipus de la salvació que Déu ofereix al seu poble. Els atributs d'"*amor i de fidelitat*", per la seva part, estan en la base d'aquesta actuació de Déu: es recorda del pacte fet amb els patriarques i hi és fidel.

***Tothom ha vist d'un cap a l'altre de la terra
la salvació del nostre Déu.
Aclameu el Senyor arreu de la terra,
esclateu en cants i en crits d'alegria*** (versets 3-4).

La tercera estrofa reprèn la visió universalista: l'obra salvadora de Déu ha de ser motiu d'alegria per a tots els pobles.

El salm continua -avui no ho resem- amb una extensa invitació, en forma d'himne, adreçada a tots els pobles i a la mateixa naturalesa perquè cantin, s'alegrin i alabin el rei de l'univers.

DIMARTS, DIA 24 DE GENER

Festa de Sant Francesc de Sales

Salm 39

El fragment de la carta als hebreus, avui, remarca que els sacrificis de la llei jueva sols eren una ombra del sacrifici perfecte que tenim en Jesús. És ell qui pot dir amb raó: «*Déu meu vinc a fer la vostra voluntat*».

La comunitat respon amb el salm 39. En la primera part, el salmista fa una de lloança a Déu pels favors rebuts i, en la segona part, una súplica per l'alliberament dels mals que l'assetgen. Possiblement, en un inici, serien dos salms diferents: el primer d'acció de gràcies i el segon de súplica, recolzant-se en la confiança que dóna haver rebut els favors del Senyor. (La segona part la trobem repetida en el salm 69). Les estrofes que llegim avui son de la primera part del salm.

La resposta és: **AQUI EM TENIU.**

DÉU MEU, VULL FER LA VOSTRA VOLUNTAT.

Paraules tretes dels vv. 8-9 del salm. Manifesten una clara predisposició a l'obediència a Déu. El trobem citat a la carta als hebreus 10,5-9, on s'apliquen al Messies, com si fos el Fill qui s'adreça al Pare.

***Tenia posada l'esperança en el Senyor,
i ell, inclinant-se cap a mi,
ha inspirat als meus llavis un càntic nou,
un himne de lloança al nostre Déu*** (versets. 2 i 4).

L'estrofa uneix una part del verset 2 amb una part del verset 4.
Declarar la confiança que el salmista té en el Senyor que li fa costat inspirant-li cants i himnes.

***Però vós no voleu oblacions ni sacrificis,
i m'heu parlat a cau d'orella;
no exigiu l'holocaust ni l'expiació;
per això us dic: «Aquí em teniu*** (versets 7-8).

La inspiració de Déu, «*m'heu parlat a cau d'orella*» és per rebutjar els sacrificis externs. I en cita 4 classes: oblacions, sacrificis, holocaustos i expiació. La reacció del salmista es contundent: «*Aquí em teniu, vull fer la vostra voluntat*», com resem en la resposta.

***Anuncio amb goig la salvació
davant del poble en dia de gran festa.
No puc deixar d'anunciar-la;
ho sabeu prou, Senyor*** (verset 10).

La tercera estrofa és la reacció positiva del salmista a la voluntat de Déu. Pot deixar d'oferir oblacions externes però, de cap manera, pot deixar d'anunciar públicament la salvació de Déu.

***No m'he callat la vostra salvació dins del meu cor;
he fet conèixer el vostre amor fidel,
la lleialtat del vostre amor,
davant del poble en dia de gran festa*** (verset 11).

Insisteix en la necessitat de proclamar la salvació. No la pot guardar en el seu interior i, per això, la proclama davant del poble «*en dia de gran festa*».

DIMECRES, DIA 25 DE GENER

Festa de la Conversió de Sant Pau

Salm 116

Acabem d'escoltar el relat de la conversió de Sant Pau.

Sant Pau interpreta el fet de Damasc, no com una conversió, un canvi, sinó com un pas endavant en la seu seguiment de Deu. Si primer, com a bon fariseu, era servidor de Yahvé, ara serà coratjós apòstol de Jesucrist. Així ho escriu a la carta als Gàlates (1,15-16): “*Déu en va escollir des de les entranyes de la mare i em va cridar per la seva gràcia. Quan a Ell li semblà bé, em va revelar el seu Fill, perquè l'anunciés als pagans*”.

Sota aquesta perspectiva, portem avui el salm 116.

Es tracta del salm més curt de tot el salteri. És un himne de lloança a Déu, per les meravelles que ha fet enmig del seu poble.

La resposta és: **ANEU, ANUNCIEU L'EVANGELI A TOT EL MÓN**

Aquesta resposta no és del salm 116 sinó inspirada en Mc 16,15, quan Jesús envia els apòstols a predicar l'evangeli. El motiu d'aquesta resposta és empalmar amb la missió que Jesús encomana a Pau d'anunciar l'evangeli als pagans.

***Lloeu el Senyor tots els pobles,
glorifiqueu-lo totes les nacions*** (verset 1).

Tot i la seva brevetat, el salm no perd riquesa de contingut comparat amb altre salms i té l'estructura habitual d'un cant de lloança; la invitació i la motivació.

Aquest primer verset és la invitació adreçada a “*tots els pobles... totes les nacions*”.

És remarcable el destí universalista d'aquesta invitació.

***El seu amor per nosaltres es immens,
la fidelitat del Senyor durarà sempre*** (verset 2).

El segon verset és la motivació: “*l'amor i la fidelitat*” de Déu envers el seu poble d'Israel, “*nosaltres*”-

Adonem-nos del contrast entre l'universal de la invitació “*tots els pobles... totes les nacions*” i el particular de la motivació “*el seu amor per nosaltres ... la fidelitat*”.

El Déu que s'ha manifestat en la història del poble d'Israel és el Déu universal. En el pensament del salmista, l'ideal és que tots els pobles venerin únicament aquest Déu.

DIJOUS, DIA 26 DE GENER

Sant Timoteu i Sant Titus

Salm 95

La primera lectura avui és a escollir entre dos fragments de les cartes de Sant Pau a Timoteu o a Titus, ambdós destacats col·laboradors de Sant Pau, associats a la seva obra evangelitzadora, El salm responsorial és un fragment del salm 95

És un dels salms reials, un himne de lloança que celebrar Déu com a rei i senyor de l'univers. En el salm -aquesta invitació a lloar- s'adreça a tres destinataris diferents de manera progressiva:

1ª Primer, al poble d'Israel (vv. 1-6).

2ª Després, seran tots els pobles de la terra els convidats a donar glòria a Déu (vv. 7-10)..

3ª Finalment, tota la creació canta lloances al creador (vv. 11-13)..

El trobem amb lleugeres variacions a I Cr 16,23-31 quan David encomana a Asaf i els seus germans que el cantin al Senyor.

La resposta és: **CONTEU A TOTS ELS POBLES ELS PRODIGIS DEL SENYOR**

S'exhorta, amb el verb en imperatiu "conteu", a fer conèixer a tots els pobles la salvació que Déu ha obrat en el poble d'Israel i, amb ells, a tots els pobles de la terra.

***Canteu al Senyor un càntic nou,
canteu al Senyor arreu de la terra,
canteu al Senyor, beneïu el seu nom*** (versets 1-2).

***Anuncieu de dia en dia que ens ha salvat,
conteu a les nacions la seva glòria
conteu a tots els pobles els seus prodigis*** (versets 2-3).

Les dues primeres estrofes són de la primera part del salm. La invitació a la lloança es fa al poble d'Israel.

"Un càntic nou" per una nova prova de la grandesa de Déu i l'amor que té als homes-

***Doneu al Senyor, famílies dels pobles,
doneu al Senyor honor i majestat,
tributeu al Senyor l'honor del seu nom*** (versets 7-8).

Comença la invitació que es fa a tots els pobles "*famílies dels pobles*" perquè donin culte al Senyor. "*tributeu*" sempre té una connotació de reconeixement de honor al Senyor.

***Digueu a tots els pobles: "El senyor és rei".
Manté ferm tot el món, incommovible,
sentencia amb raó les causes dels pobles*** (verset 10).

No solament per al poble d'Israel, sinó per a tots els pobles del món, "*el Senyor és rei*". "*Sentencia amb raó*", és un acte de govern que Déu fa amb justícia i equitat per a tots els pobles, sense discriminacions.

DIVENDRES, DIA 27 DE GENER

Santa Àngela Mèrici

Salm 36

El text d'avui de la carta als hebreus fa elogi de la fermesa i constància amb la qual els creients afronten els sofriments i maltractes dels que són objecte per part dels no creients. Els exhorta a perseverar en aquesta actitud perquè ben aviat vindrà el Senyor i farà justícia.

El salm 36 que resem avui fa l'elogi de la doctrina tradicional sobre la retribució: Deu castiga el malvat i recompensa el just.

La resposta és: **ÉS EL SENYOR QUI SALVA ELS JUSTOS**

La trobem en diverses estrofes del salm. És com una declaració de principis: «Déu és provident amb els justos, amb els qui li són fidels».

***Confia en el Senyor, fes el bé,
i viuràs segur en el seu país.
Sigui el Senyor la teva delícia,
i et donarà el que desitja el teu cor*** (versets 3 i 4).

Promesa de recompensa a qui confia en el Senyor i fa el bé: posseir el país. Aquesta havia estat l'aspiració de sempre del poble d'Israel. I, per experiència, coneixien el contrari: fer el mal portava a la ruïna.

***Encomana al Senyor els teus camins;
confia en Ell, deixa'l fer.
Farà que brilli com la llum el teu dret,
la teva raó, com el sol del migdia*** (versets 5-6).

Voldrà dir: adreça vers Déu la teva vida. La justícia i la raó equivalen a facultats espirituals que seran il·luminades per Déu.

***Els passos de l'home són do del Senyor,
que vetlla per ell i l'assegura pel camí;
si mai cau, no quedarà estès a terra
perquè el Senyor li dóna la mà*** (versets 23-24).

Déu vetlla pels justos: els dóna suport, guia la seva vida per camins rectes... I, més encara, en cas de caure no el deixa tirat sinó que el restitueix, «li dóna la mà».

***És el Senyor qui salva els justos,
els protegeix en dies de perill.
El Senyor els ajuda i els deslliura dels malvats
i els salva, perquè en ell es refugien*** (versets 39-40).

Els justos que es comporten segons la Llei de Déu sempre es veuran salvats. El salmista afirma la providència de Déu que «*protegeix, ajuda i deslliura*». Vol ser, al mateix temps, un advertiment per als malvats i una garantia pel qui «*en ell es refugien*»

DISSABTE, DIA 28 DE GENER

Sant Tomàs d'Aquino

Lluc 1

La lectura de la carta als hebreus avui ha estat més llarga de l'acostumat. Ha fet repàs dels grans creients dels orígens del poble escollit, els patriarques i n'ha subratllat la seva fe.

El salm responsorial, avui, és un fragment del Càntic de Zacaries, el pare de Joan Baptista que llegim a l'evangeli de Lluc. És un text clarament d'inspiració hebrea amb frases que recitaven en la cerimònia de la circumcisió dels infants.

Està ple d'expressions que trobem en textos de l'Antic Testament, moltes repetides en els salms.

La resposta és: **BENEÏT SIGUI EL SENYOR, DÉU D'ISRAEL.
HA VISITAT EL SEU POBLE.**

La primera benedicció: «*Beneït sigui el Senyor, Déu d'Israel*» la trobem repetida diverses vegades en els salms: 40,14; 71,18; 88,53, 105,48...

«*Ha visitat*», aquest és el motiu de la benedicció. Déu no és un ésser llunyà sinó que està implicat amb el seu poble. Lluc ho repeteix diverses vegades a l'evangeli: 7,16; 19,44...

***El Senyor fa que s'aixequi un salvador poderós
a la casa de David el seu servent,
com ho havia anunciat, de temps antic,
per boca dels seus sants profetes*** (versets 69-70)

La formulació del pensament que Déu salva surt moltes vegades a la Bíblia (Salm, Samuel, profetes...). Però en aquest verset experimenta una transformació en quant es personalitza: «*un salvador poderós*». I es precisa que és descendent de David.

L'expressió «*com ho havia anunciat... per boca dels seus sants profetes*» pot entendre's en un doble sentit: ja els profetes havien anunciat la salvació o bé que el salvador seria «*de la casa de David*», tal com s'apunta a II Sm 7,12-13 on el Senyor promet a David, per boca de Natan, la consolidació perpètua de la seva dinastia. La designació de David com a servent de Déu la trobem al Salm 17,1, a Is 37,35... .

***Així ens salva, alliberant-nos dels enemics,
de les mans dels qui ens volen mal,
mogut per l'amor que el fa fidel als nostres pares,
i pel record de l'aliança santa
que jurà al nostre pare Abraham*** (versets 71-73).

Manifestar el convenciment que Déu salva sovinteja en l'Antic Testament (Salm 17,18; II S. 22,18; Salm 105,10...).

De que salva Déu: és difícil pensar que es refereixi a la dominació romana d'aquell moment. Més aviat hem de prendre el mot «enemics» en un sentit més ampli: tot o tots els qui s'oposen a l'actuació de Déu en la història de la salvació.

El motiu de l'alliberament és l'amor (millor traducció seria: la misericòrdia), «*als nostres pares i pel record de l'aliança...*». Ressona inconfundiblement a textos bíblics de Mi 7,20; Salm 104,8; 105,45; I Mac 4,19 i recollit a Act 3,25.

***Prometent de concedir-nos que, sense por,
lliures dels enemics, li donem culte
amb santedat i justícia tota la vida*** (versets 73-75).

Aquestes paraules reflexen l'esperança que aviat es compliran les promeses messiàniques. Els himnes de lloança difonen un esperit de glòria motivada per la presència del Déu Salvador. .

